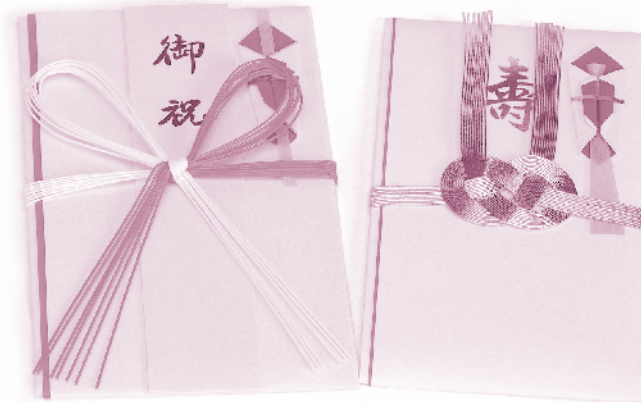

金封 (คิมบู)...

อนิล พยุงเกียรติคุณ
พาดูรคิอสืบพนังม้ อ.ล.ท.

ความหมายลึกซึ้งใน “ซองเงิน”

สวัสดิ์ค: ผู้อ่านทุกท่าน เผลอแป็บเดียวก็เข้าสู่เดือนกุมภาพันธ์แล้วนะคะ และในเดือนนี้ก็มีวันที่สวยงาม และคู่รักหลายๆ คู่ต่างรอคอยกันนั่นก็คือ “วันวาเลนไทน์” นั่นเองคะ ที่ญี่ปุ่น สาวๆ ชาวอาทิตย์อุทัยก็จะหาซื้อหรือทำช็อกโกแลตไปให้ชายหนุ่มที่ตัวเองชอบ ส่วนในบ้านเราก็มักจะนิยมจดทะเบียนสมรสในเขตที่มีชื่อเป็นสิริมงคลอย่างเช่น บางรัก หรือจัดงานแต่งงานกันในเดือนนี้ เมื่อพูดถึงงานแต่งงานแล้วทำให้นึกถึงเรื่องเก๋ๆ น้อยๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมเรื่องหนึ่งขึ้นมาได้ นั่นคือเรื่องของ “ซองใส่เงิน” ค่ะ

ถ้าเป็นงานแต่งงานของคนไทย เวลาที่จะให้เงินช่วยงานเขาก็มักใช้ซองเดียวกับซองที่ใส่บัตรเชิญร่วมงานมาใช้ใหม่ละคะ แต่สำหรับประเพณีญี่ปุ่นนั้นจะมีซองใส่เงินต่างหากที่เรียกว่า **คิมบู (คิมบู)** ซึ่งเป็นคำเรียกรวมของซองเงินที่ใช้ทั้งในพิธีมงคลและอวมงคล ลักษณะโดยรวมของซองดังกล่าวคือ ตัวซองทำจากกระดาษโฮโซะซึ่งเป็นกระดาษญี่ปุ่นที่ทำจากต้นหม่อน มีคุณภาพดี ซึ่งชื่อ “โฮโซะ” นั้นมาจากกระดาษที่จักรพรรดิหรือโชกุนใช้เขียนคำสั่งให้แก่ข้าราชการ และซองกระดาษโฮโซะนี้จะถูกผูกด้วยเชือกสีเส้นต่าง ๆ ที่เรียกว่า “มิซูอิกิ” เรียกตามวิธีการผลิตที่นำกวาน้ำมาทาบจนเชือกแห้งทิ้งให้แห้งแข็ง จากนั้นนำเชือกหลายเส้นมาผูกเข้าด้วยกัน โดยให้สีเข้มอยู่ทางขวา ซึ่งเชือกมิซูอิกินี้เองที่จะช่วยจำแนกประเภทการใช้งานของซองด้วย กล่าวคือ ถ้าเป็นซองสำหรับใช้ในงานมงคล หรือที่เรียกว่า **โชชูโบกุโระ (ชูโชบูโระ)** จะใช้เชือกสีแดงขาว และสีทองและเงิน ซองที่ผูกเชือกสีแดงขาวเป็นรูปผีเสื้อหรือดอกไม้ (หรือคนไทยมองว่าเป็นรูปบัว) จะใช้ในงานมงคลทั่วไป เช่น การฉลองการสอบ

คัดเลือก การรับขวัญเด็กแรกเกิด การผูกแบบนี้สามารถผูกซ้ำใหม่ได้หลายครั้ง เป็นนัยยะว่า “**เรื่องดี ๆ จะเกิดขึ้นอีกหลายครั้ง**” แต่ว่าจะไม่ใช้วิธีการผูกแบบนี้กับงานแต่งงาน เพราะจะแฝงความหมายว่า ต้องแต่งงานหลายครั้ง ดังนั้นซองสำหรับงานแต่งงานจะผูกแบบอวาจิมุสุ (ตามรูป) เพราะจะไม่หลุดง่าย แสดงถึง “**ความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน**” และมักจะใช้เชือกสีทองและเงิน ส่วนการจำหน่ายของมงคลจะเขียนว่า **คิโตะชิ (โคโตชิ)** แปลว่า “**ความยินดี**” หรือ **โชชู (โชชู)** (โอะอิโวะ) แปลว่า “**ขอแสดงความยินดี**” และเขียนด้วยหมึกสีเขียว

ส่วนของเงินในพิธีอวมงคลเรียกว่า **โชชูโบกุโระ (ชูโชบูโระ)** เช่น พิธีศพ พิธีทำบุญครบรอบวันเสียชีวิต เชือกมิซูอิกิที่ผูกบนซองจะเป็นสีขาว สีเงิน หรือสีขาวและดำ (ถ้าเป็นพิธีครบรอบวันเสียชีวิตจะเป็นสีขาวเหลือง) โดยจะผูกแบบอวาจิหรือผูกเป็นเงื่อนตาย ซึ่งมีนัยยะว่า “**ขอให้ไม่มีอีกเป็นครั้งที่สอง**” และบนซองเงินจะเขียนว่า **โชชูโชชู (โชชูโชชู)** แปลตรงตัวว่า “**ต่อหน้าผู้เสียชีวิต**” ใช้ได้กับทุกศาสนา แต่ถ้าแยกตามศาสนาจะมีการจำหน่ายซองดังนี้ ศาสนาพุทธ **โชชูโชชู (โชชูโชชู)** ศาสนาชินโต **โชชูโชชู (โชชูโชชู)** (ทามาจิเรียว : เงินค่ากิ่งชาซากิ) และศาสนาคริสต์ **โชชูโชชู (โชชูโชชู)** (โอะฮานะเรียว : เงินค่าดอกไม้) และเขียนจำหน่ายด้วยหมึกจาง ๆ เหมือนกับว่าหมึกจางเพราะน้ำตา

เป็นอย่างไรบ้างคะเกิดความรู้อันนำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ไม่น่าเชื่อเลยใช่ไหมคะว่าแค่ซองใส่เงินจะมีความหมายแฝงลึกซึ้งขนาดนี้ อย่างนี้ต้องบอกว่าสมกับเป็นคนญี่ปุ่นจริง ๆ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าคะ

ที่มาของข้อมูล

- หนังสือ “เรียกแบบญี่ปุ่น”
- หนังสือ “สิ่งมงคลญี่ปุ่น”
- หนังสือภาพ “เคล็ดลับและมารยาทในการเข้าสังคม”